

Bruxelles, 14. veljače 2017.
(OR. en)

6128/1/17
REV 1

JAI 102
COPEN 37
GENVAL 10
EUROJUST 22
ENFOPOL 59
ENFOCUSTOM 31

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	11501/16
Predmet:	Praktični vodič o zajedničkim istražnim timovima

Za delegacije se u prilogu nalazi Praktični vodič o zajedničkim istražnim timovima (ZIT), kako ga je predstavilo Tajništvo mreže zajedničkih istražnih timova. Vodič je izradila Mreža zajedničkih istražnih timova u suradnji s Eurojustom, Europolom i OLAF-om. Prethodni priručnik za ZIT-ove poboljšan je na temelju stečenoga praktičnog iskustva te obuhvaća ažurirani tipski sporazum o ZIT-ovima¹.

¹ SL C 18, 19.1.2017., str. 1–9.

ZAJEDNIČKI ISTRAŽNI TIMOVI

Praktični vodič

Sadržaj

1. Cilj.....	4
2. Koncept zajedničkih istražnih timova (ZIT-ovi) i pravni okvir	4
2.1. Definicija.....	4
2.2. Pravni okvir	5
3. Osnivanje ZIT-a	6
3.1. ZIT za koji slučaj?	6
3.1.1. Prikladni slučajevi.....	6
3.1.2. Praktična razmatranja.....	7
3.2. Sporazum o ZIT-u	8
3.3. Struktura tima.....	8
3.3.1. Sastav tima	8
3.3.2. Sudionici tima	9
3.4. Obavješćivanje Eurojusta o uspostavi ZIT-ova.....	9
4. Djelovanje ZIT-a	9
4.1. Pravni okvir.....	9
4.2. Planiranje i koordinacija operativnih aktivnosti	10
5. Raspuštanje i vrednovanje ZIT-a	11
PRILOZI	12
Prilog I. – Najčešća pitanja	12
1. Koji su glavni praktični koraci u uspostavi ZIT-a?.....	12
2. Zahtijevaju li slučajevi ZIT-a više vremena i sredstava od drugih prekograničnih slučajeva?	12
3. Jesu li ZIT-ovi prikladni za hitne slučajeve?	13
4. Ima li ZIT „zemlju predvodnicu”?	13
5. Je li obvezatno sudjelovanje Eurojusta ili Europolâ u ZIT-u? Što je potrebno za ispunjavanje uvjeta za financiranje sredstvima EU-a? Mogu li sudjelovati druga tijela?	14
6. Trebaju li unutar svih država koje žele osnovati ZIT biti u tijeku istrage?.....	14
7. Trebaju li sve stranke sporazuma imenovati voditelja ZIT-a?	15
8. Može li se za istu državu imenovati nekoliko voditelja ZIT-a?.....	15
9. Mogu li u operacijama ZIT-a sudjelovati osobe koje nisu zaposlenici tijelâ za izvršavanje zakonodavstva ili pravosudnih tijela?	16
10. Kako se unutar ZIT-a razmjenjuju informacije i dokazi? Kako se ta razmjena odražava u nacionalnim postupcima?	16
11. Kako se mogu razmjenjivati informacije i dokazi prikupljeni prije uspostave ZIT-a?.....	17
12. Pod kojim su uvjetima dokazi koje ZIT prikupi dopušteni pred nacionalnim sudovima?	17
13. Kako razjasniti zahtjeve za objavljivanjem podataka koji proizlaze iz nacionalnih zakonodavstava partnerâ ZIT-a?	18
14. Kako se unutar ZIT-a dijele dokazi prikupljeni s pomoću uzajamne pravne pomoći?	18
15. Isključuje li ZIT uporabu drugih instrumenata za policijsku i pravosudnu suradnju?.....	19

Prilog II. – Potpora agencija/tijela EU-a ZIT-ovima.....	20
1. Eurojust.....	20
1.1. Misija i mandat.....	20
1.2. Sudjelovanje nacionalnih članova Eurojusta u ZIT-ovima	21
1.3. Potpora Eurojusta ZIT-ovima	21
2. Europol	22
2.1. Misija i struktura Europola.....	22
2.2. Pravna osnova – Sudjelovanje Europola u ZIT-ovima.....	23
2.3. Operativna potpora Europola ZIT-ovima	23
3. OLAF	24
3.1. Misija i mandat.....	24
3.2. Pravna osnova za sudjelovanje OLAF-a u ZIT-u.....	25
3.3. Potpora OLAF-a ZIT-ovima.....	26
Prilog III. – Tipski sporazum o ZIT-u.....	28
Prilog IV. – Kontrolni popis za planiranje i koordinaciju operativnih aktivnosti	38
1. Opća pitanja.....	38
2. Pitanja vezana za pojedina kaznena djela	39

1. Cilj

Cilj je ovoga Praktičnog vodiča pružiti praktičarima informacije, smjernice i savjete o osnivanju zajedničkih istražnih timova (ZIT-ovi). Izradili su ga Mreža zajedničkih istražnih timova u suradnji s Eurojustom, Europolom i OLAF-om, a prethodni priručnik o zajedničkim istražnim timovima poboljšan je na temelju stečenoga praktičnog iskustva.

Mreža zajedničkih istražnih timova

Mreža nacionalnih stručnjaka EU-a za ZIT-ove (Mreža zajedničkih istražnih timova) uspostavljena je 2005. kako bi potaknula stručnjake da se koriste zajedničkim istražnim timovima. Svaka država članica imenovala je jednog nacionalnog stručnjaka ili više njih koji predstavljaju i pravosudnu dimenziju (suci, državni odvjetnici, ministarstva pravosuđa) i dimenziju izvršavanja zakonodavstva (policijski službenici, ministarstva unutarnjih poslova) ZIT-a. Na nacionalnoj razini stručnjaci služe kao kontaktne točke kojima se praktičari koji žele uspostaviti ZIT mogu obratiti za savjet. Kao članovi Mreže zajedničkih istražnih timova posjeduju stručno znanje o djelovanju ZIT-ova u svojoj državi članici te imaju pristup informacijama u vezi s praktičnim aspektima u pogledu ZIT-ova s drugim državama članicama. Tajništvo, čije je sjedište u Eurojustu od 2011., promiče, podupire i potiče aktivnosti Mreže zajedničkih istražnih timova.

Trebate li stupiti u kontakt sa svojim nacionalnim stručnjakom/stručnjacima za ZIT, provjerite dostupne domaće kanale (intraneti, itd). Ako ne možete pronaći potrebne informacije, pošaljite e-poruku na adresu e-pošte jitsnetworksecretariat@eurojust.europa.eu.

2. Koncept zajedničkih istražnih timova (ZIT-ovi) i pravni okvir

2.1. Definicija

Zajednički istražni tim međunarodni je alat za suradnju koji se temelji na sporazumu između nadležnih tijela, kako pravosudnih tijela (suci, državni odvjetnici, suci istrage...) tako i tijela za izvršavanje zakonodavstva, dviju država ili više njih, osnovan na ograničeno razdoblje i s posebnom namjenom kako bi provodio kaznene istrage u uključenoj državi ili više njih.

U usporedbi s tradicionalnim oblicima policijske i pravosudne suradnje zajednički istražni timovi imaju sljedeću dodanu vrijednost:

- ZIT-ovi omogućuju izravno prikupljanje i razmjenu informacija i dokaza bez potrebe za upotrebom tradicionalnih kanala uzajamne pravne pomoći. Informacije i dokazi prikupljeni u skladu sa zakonodavstvom države u kojoj tim djeluje može se dijeliti na (isključivoj) osnovi sporazuma o zajedničkom istražnom timu; i
- Upućeni članovi tima (to jest oni koji dolaze iz države koja nije ona u kojoj ZIT djeluje) ovlašteni su da budu prisutni i sudjeluju, unutar granica predviđenih nacionalnim zakonodavstvom i/ili granica koje je odredio voditelj zajedničkog istražnog tima, u istražnim mjerama koje se provode izvan njihove države podrijetla.

Iz tih razloga zajednički istražni timovi predstavljaju veoma učinkovit i djelotvoran alat za suradnju kojim se olakšava koordinacija istraga i kaznenih progona koji se usporedno provode u nekoliko država.

2.2. Pravni okvir

Pravni okvir EU-a za osnivanje ZIT-ova među državama članicama sadržan je u članku 13. Konvencije EU-a o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000.¹ te Okvirnoj odluci o zajedničkim istražnim timovima iz 2002.² Do danas su sve države članice provele jednu ili obje navedene pravne osnove.

Europski istražni nalog ne može se upotrijebiti kao zahtjev za osnivanje zajedničkog istražnog tima³.

Zajedničke istražne timove moguće je osnovati i na temelju drugih međunarodnih instrumenata, posebno s nadležnim tijelima država izvan Europske unije i među njima. Sljedeći instrumenti sadrže pravnu osnovu za osnivanje zajedničkih istražnih timova:

- Sporazum između Europske unije i Republike Islanda te Kraljevine Norveške o primjeni određenih odredaba Konvencije od 29. svibnja 2000. o uzajamnoj pomoći u kaznenim stvarima između država članica Europske unije i Protokol uz navedeni sporazum iz 2001.⁴;
- Članak 5. Sporazuma o uzajamnoj pravnoj pomoći između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država⁵;
- Članak 27. Konvencije o policijskoj suradnji u jugoistočnoj Europi (PCC-SEE)⁶, primjenjiv među nekoliko država članica (Austrija, Bugarska, Mađarska, Rumunjska, Slovenija) i država Balkana (Albanija, Bosna i Hercegovina, bivša jugoslavenska republika Makedonija, Moldova, Crna Gora, Srbija);
- Članak 20. Drugog dodatnog protokola uz Europsku konvenciju o uzajamnoj pravnoj pomoći⁷;

¹ Konvencija o uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima među državama članicama Europske unije, SL C 197, 12.7.2000., str. 1–23. [Dostupno ovdje](#).

² Okvirna odluka Vijeća od 13. lipnja 2002. o zajedničkim istražnim timovima, SL L 162, 20.6.2002., str. 1–3. [Dostupno ovdje](#).

³ Direktiva 2014/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima, SL L 130/1, 1.5.2014., str. 1–36. [Dostupno ovdje](#).

⁴ SL L 26, 29.1.2004., str. 3–9.

⁵ SL L 181, 19.7.2003., str. 34–42.

⁶ Registracija u Tajništvu Ujedinjenih naroda: Albanija, 3. lipnja 2009., br. 46240; *vidjeti* <http://www.pccseesecretariat.si/>.

⁷ CETTS br. 182; *see* <http://www.conventions.coe.int/?lg=fr>.

- Članak 9. Konvencije Ujedinjenih naroda za borbu protiv nezakonite trgovine opojnim drogama i psihotropnim tvarima⁸;
- Članak 19. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnog organiziranog kriminaliteta (UNTOC)⁹;
- Članak 49. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije (UNCAC)¹⁰;
- Bilateralni sporazumi između uključenih država.

Među istim državama nisu primjenjivi svi navedeni instrumenti. Stoga je možda potrebno upućivanje na nekoliko od tih pravnih osnova u sporazumu o ZIT-u za ZIT-ove koji uključuju treće zemlje. Isto tako, sadržaj odredaba u pogledu ZIT-ova, koji se može razlikovati od jednog instrumenta do drugoga, može opravdati uvođenje posebnih aranžmana, kojima se dopunjuje primjenjivi instrument/instrumenti, u sam sporazum o zajedničkom istražnom timu.

Moguće je razmotriti zaključke s 10. godišnjeg sastanka stručnjaka za ZIT-ove radi dobivanja uvida u posebne izazove zajedničkih istražnih timova u koje su uključene treće zemlje te moguća rješenja.

3. Osnivanje ZIT-a

Praktičari EU-a koji žele osnovati ZIT mogu lako dobiti stručan savjet i smjernice obrate li se nacionalnom stručnjaku / nacionalnim stručnjacima za ZIT-ove koji su imenovani u njihovim državama članicama. Isto tako mogu zatražiti potporu Eurojusta i/ili Europolu kako bi procijenili prikladnost slučaja te utvrdili pravne/praktične korake koje treba poduzeti kako bi se osnovao ZIT¹¹.

3.1. ZIT za koji slučaj?

3.1.1. Prikladni slučajevi

Instrumenti EU-a opisuju dvije konkretne situacije u kojima je moguće osnovati ZIT:

- **Zahtjevne prekogranične istrage:** ZIT je moguće osnovati kada „istrage kaznenih djela države članice zahtijevaju teške i zahtjevne istrage povezane s drugim državama članicama”.
- **Povezane istrage koje zahtijevaju koordinaciju:** ZIT je moguće osnovati kada „nekoliko država članica provodi istrage kaznenih djela kod kojih okolnosti slučaja zahtijevaju koordinirano, usklađeno djelovanje u dotičnim državama članicama”.

Slične odredbe sadržane su u nekoliko drugih navedenih instrumenata (Konvencija PCC-SEE, Protokol COE).

⁸ Ujedinjeni narodi, Zbornik ugovora, svezak 1582, str. 95.; vidjeti <http://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CND/conventions.html>.

⁹ Ujedinjeni narodi, Zbornik ugovora, svezak 2225, str. 209.; vidjeti <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CTOC/index.html>.

¹⁰ Ujedinjeni narodi, Zbornik ugovora, svezak 2349, str. 41.; vidjeti <http://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/index.html#UNCACfulltext>

¹¹ U prilogu se nalaze dodatne pojedinosti u vezi s operativnom potporom koju pružaju Eurojust i Europol.

3.1.2. Praktična razmatranja

Osim zakonskih uvjeta u praksi se uzimaju u obzir praktična razmatranja prilikom procjene potrebe za ZIT-om, a u nastavku se navodi nekoliko njih:

- složenost i visoka tehnička razina zločinačke mreže/aktivnosti koje se istražuju,
- broj i složenost istražnih mjera koje je potrebno obaviti u uključenim državama i
- stupanj povezanosti istrage među uključenim državama.

U velikoj većini slučajeva u sklopu kojih su osnovani ZIT-ovi provode se paralelne istrage u dotičnim državama. Međutim, prilikom razmatranja o osnivanju ZIT-a nisu nužno uvijek pokrenute istrage u svim dotičnim državama (nego samo u jednoj državi ili u njih nekoliko). U takvim je situacijama često prvi korak pokretanje istraga unutar drugih dotičnih država.

Kada su one već pokrenute, „faza u kojoj su pojedine nacionalne istrage” može odigrati ulogu: naime, nacionalne vlasti bit će možda naklonjenije sudjelovanju u ZIT-u ako je njihova istraga još u relativno pripremljenoj fazi, a istrage koje se provode u drugim zemljama u jednakovrijednoj fazi.

Ako u slučaju postoje poveznice između više od dviju zemalja, u obzir se također uzima *njihova pojedinačna razina uključenosti*: katkad je kao prvi korak dogovoreno da se ZIT ne osniva između svih dotičnih zemalja nego između većine uključenih zemalja, dok se suradnja s drugima ostvaruje putem uzajamne pravne pomoći.

Ako se jedna zemlja ili nekoliko njih žele priključiti ZIT-u u kasnijoj fazi, uvijek je moguće izmijeniti početni sporazum.

Imajući to na umu, preporučuje se da se tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudna tijela država koje razmatraju osnivanje ZIT-a sastanu kako bi raspravila o tome *što je prije moguće* prije podnošenja formalnog prijedloga i sporazuma.

Eurojust i Europol mogu odigrati ključnu ulogu u tom pogledu tako što će, tijekom operativnih ili koordinacijskih sastanaka, nacionalnim tijelima omogućiti:

- da steknu potpuniju međunarodnu sliku slučaja,
- da rasprave preporučljivost i načine otvaranja paralelnih istraga s ciljem osnutka ZIT-a te
- da razjasne domaće zahtjeve u vezi s podnošenjem službenog zahtjeva za osnivanje ZIT-a (što u nekim državama predstavlja preduvjet za njegovo osnivanje)¹².

¹² Vidjeti članak 13. stavak 2. Konvencije EU-a o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000. U praksi se rijetko kad zahtijeva podnošenje službene zamolbe. Posebne informacije o nacionalnom provedbenom zakonodavstvu, uključujući zakonodavstvo o ovome pitanju, sadržano je u *Području za ZIT-ove s ograničenim pristupom*, internetskoj platformi kojom upravlja Tajništvo Mreže ZIT-ova i za pristup kojoj se pravosudnim tijelima i tijelima za izvršavanje zakonodavstva EU-a može odobriti pristup. Da biste zatražili pristup, pošaljite e-poruku na jitsnetworksecretariat@eurojust.europa.eu.

3.2. Sporazum o ZIT-u

Tipski sporazum¹³ sastavljen je kako bi se olakšalo osnivanje ZIT-ova. Taj se dokument može preuzeti, na svim službenim jezicima i u formatu koji se može uređivati, na internetskim stranicama Eurojusta i Europol.

Tipski sporazum o ZIT-u predstavlja zajedničku *neobvezujuću polaznu osnovu* koju praktičari mogu prilagoditi posebnim potrebama slučaja. Stoga su standardne odredbe katkad preformulirane kako bi odrazile zahtjeve nacionalnog zakonodavstva ili *ad hoc* aranžmana. Tipski sporazum isto tako nudi koristan popis kojim se obuhvaća većina točaka kojima se treba pozabaviti kako bi ZIT svoje aktivnosti obavljao na siguran način.

U praksi se obrazac EU-a upotrebljava u velikoj većini ZIT-ova koje su međusobno osnovale države članice EU-a. Nadalje, taj se obrazac pokazao dovoljno fleksibilnim da posluži kao osnova za rasprave s trećim zemljama uz određenu prilagodbu različitim pravnim osnovama. Neke države članice također su razvile bilateralne tipske sporazume koji mogu biti korisni u predviđanju spornih pitanja koja će vjerojatno iskrsnuti u tom specifičnom kontekstu te ubrzati rasprave o sadržaju sporazuma o ZIT-u.

Nakon postizanja načelnog sporazuma o osnivanju ZIT-a, Eurojust može pružiti pomoć oko sastavljanja sporazuma o ZIT-u te raspravi o klauzulama koje su potrebne da bi se tipski sporazum dopunio ili izmijenio preko nacionalnih članova uključenih država članica. Najbolja praksa u tom pogledu sastoji se od ispunjavanja tipskog sporazuma na zajedničkom radnom jeziku te njegova prevođenja na službene jezike uključenih država članica tek nakon što su se partneri usuglasili o sadržaju tog dokumenta.

Tijekom životnog vijeka ZIT-a početni sporazum može se izmijeniti uzajamnim sporazumom među strankama u slučaju da je potrebna promjena sadržaja (*npr.* promjene u vezi s kaznenim djelima koja se istražuju, sudjelovanje nove stranke, sastav tima, svrhe ili produljenje trajanja).

3.3. Struktura tima

3.3.1. Sastav tima

Svaka stranka sporazuma o ZIT-u imenuje sljedeće osobe:

- Voditelja/voditeljice ZIT-a, zadužene posebno za nadgledanje aktivnosti ZIT-a kada tim djeluje na državnom području dotične države. Nacionalnim zakonodavstvima obično je određeno koje je tijelo nadležno za osnivanje ZIT-a (ako je primjenjivo, nakon mehanizma o odobrenju) te koje je tijelo nadležno djelovati kao voditelj ZIT-a¹⁴.
- Članove ZIT-a, u većini slučajeva tijela za izvršavanje zakonodavstva, koji će provoditi istražne mjere / operativne aktivnosti. Kad se nalaze izvan svoje države podrijetla i sudjeluju u istrazi, imenovani članovi djeluju sa statusom „upućenih članova ZIT-a”.

ZIT mogu osnovati nadležna tijela najmanje dviju država. U praksi nije rijetkost da veći broj partnera osnuje ZIT, čime se može opravdati uspostava posebnih aranžmana kako bi se olakšala razmjena informacija i dokaza.

¹³ Rezolucija Vijeća o tipskom sporazumu za osnivanje zajedničkog istražnog tima (ZIT), SL C 18, 19.1.2017., str. 1–9.

¹⁴ Posebne informacije o nacionalnom zakonodavstvu u vezi s ovom točkom nalaze se u *Području za ZIT-ove s ograničenim pristupom*.

3.3.2. Sudionici tima

Osim stranaka, u primjenjivim instrumentima obično je utvrđeno neobvezatno sudjelovanje „službenika (drugih) tijela”; među njima se nalaze tijela EU-a, nacionalni članovi Eurojusta u skladu s člankom 9.f Odluke o Eurojustu, osoblje Europolu u skladu s člankom 6. Odluke o Europolu te osoblje OLAF-a.

Pojedinosti o sudjelovanju Eurojusta, Europolu ili OLAF-a obično se nalaze u posebnom dodatku sporazumu, čiji se predložak može pronaći u tipskom sporazumu o ZIT-u.

3.4. Obavješćivanje Eurojusta o uspostavi ZIT-ova

U skladu s člankom 13.5 Odluke o Eurojustu¹⁵, nacionalnog člana / nacionalne članove Eurojusta uključene države članice / uključenih država članica njihovo nadležno nacionalno tijelo trebalo bi obavijestiti o osnivanju ZIT-a, čak i ako ne sudjeluju sa statusom sudionika.

4. Djelovanje ZIT-a

4.1. Pravni okvir

Primjenjivi instrumenti uključuju sljedeća načela u vezi s djelovanjem ZIT-a:

- Aktivnosti ZIT-a provode se u skladu sa zakonodavstvom države u kojoj djeluje („država u kojoj tim djeluje”) i pod nadzorom voditelja ZIT-a kojeg je ta država imenovala;
- Upućeni članovi ovlašteni su biti prisutni tijekom istrage, osim ako voditelj ZIT-a države u kojoj tim djeluje odluči drukčije iz konkretnih razloga;
- Voditelj ZIT-a može upućene članove zadužiti za provođenje istražnih mjera uz pristanak države u kojoj tim djeluje i države koja ih je uputila;
- Upućeni članovi ovlašteni su dijeliti s timom informacije dostupne u državi koja ih je uputila. U slučaju potrebe mogu od nadležnog tijela te države zatražiti obavljanje istraga u skladu s uvjetima predviđenima njezinim nacionalnim zakonodavstvom za slučajeve unutar države.

¹⁵ Odluka Vijeća 2002/187/PUP o Eurojustu kako je izmijenjena odlukom Vijeća 2009/426/PUP.

Upotreba informacija razmijenjenih unutar ZIT-a (i koje nije bilo moguće pribaviti drukčije) ograničena je pravilom specijalnosti: takve se informacije u načelu smiju upotrebljavati (samo) u svrhe radi kojih je tim osnovan. Međutim, tim se može usuglasiti oko sveobuhvatnijeg korištenja informacijama, primjerice u sporazumu o ZIT-u¹⁶.

Upućene članove trebalo bi prilikom obavljanja njihovih dužnosti u državi u kojoj tim djeluje smatrati službenicima te države u odnosu na kaznena djela koja su počinjena protiv njih ili koja su oni počinili¹⁷.

S obzirom na navedeno, praksa je pokazala značajnu raznolikost u vezi s uporabom ZIT-ova, pokazujući tako fleksibilnost tog alata i njegovu sposobnost prilagodbe konkretnim potrebama slučaja. Primjerice, u velikom broju slučajeva različite uključene države isprva usporedno provode istrage i periodički razmjenjuju prikupljene dokaze. U drugoj fazi svaka država upućuje članove ZIT-a kako bi poduprla koordiniranu operativnu fazu.

4.2. Planiranje i koordinacija operativnih aktivnosti

Za ostvarenje svoje svrhe ZIT-ovi zahtijevaju učinkovitu koordinaciju domaćih postupaka te planiranje istražnih koraka / koraka kaznenog progona. Koordinacijom i planiranjem isto se tako olakšavaju zamolbe za financijskom potporom, koji se temelje na procijenjenim troškovima planiranih operativnih aktivnosti.

Iz tih su razloga praktičari prepoznali potrebu za rješavanjem tih praktičnih aspekata unutar tima te usuglašavanjem u vezi s posebnim aranžmanima. Izrađen je kontrolni popis kako bi se dogovoreni aranžmani mogli uključiti u poseban dokument, u slučaju potrebe (takozvani „operativni akcijski plan“).

Međutim, u praksi je zabilježena jasna prednost koja se daje neformalnijim rješenjima. Periodični sastanci, posebice oni koje podupiru Eurojust i Europol, služe kao alati za planiranje. U zaključcima tih sastanaka sadržani su dogovoreni aranžmani.

Kojem se god formatu da prednost, preporučuje se rasprava te, ako je to moguće, bilježenje praktičnih aranžmana u vezi s operativnim aktivnostima ZIT koji nisu već utvrđeni u sporazumu o ZIT-u. U tu se svrhu praktičare poziva da prouče Prilog IV. ovom Praktičnom vodiču, u kojem se nalazi popis pitanja koja su relevantna u tom kontekstu.

Za više informacija u vezi s potporom koju pružaju Eurojust, Europol i OLAF tijekom operativne faze, pogledajte također odgovarajući prilog ovom Praktičnom vodiču.

¹⁶ Člankom 13.10 Konvencije EU-a o uzajamnoj pravnoj pomoći također se omogućuje izvanredna upotreba informacija koje se razmjenjuju unutar ZIT-a (bez prethodnog pristanka države u kojoj su te informacije postale dostupne) radi sprečavanja neposredne i ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti, ako nakon toga bude pokrenuta kaznena istraga.

¹⁷ Vidjeti članak 15. Konvencije EU-a o uzajamnoj pravnoj pomoći. Detaljna pravila u vezi s građanskopravnom odgovornošću sadržana su u članku 16. istog instrumenta.

5. Raspuštanje i vrednovanje ZIT-a

ZIT se osniva na određeno vrijeme koje se može produljiti prema potrebi ako se o tome usuglase partneri. Partnerima se preporučuje da se na vrijeme konzultiraju i usklade u vezi s mogućim produljenjem kako bi se izbjegao prekid unutar okvira za suradnju. Ako je moguće, trebalo bi izbjegavati jednostrane odluke o napuštanju pokrenutog ZIT-a.

Trebalo bi posvetiti posebnu pozornost situacijama u kojima, zbog različitih vremenskih okvira, nadležna tijela jedne države moraju zatvoriti svoju istragu, te na taj način okončati svoje sudjelovanje u ZIT-u, dok je suradnja s drugim partnerima još potrebna. U skladu s povratnim informacijama to bi pitanje trebalo predvidjeti na odgovarajući način te možda pronaći *ad hoc* rješenja.

Najkasnije prije raspuštanja ZIT-a¹⁸, možda će među partnerima unutar ZIT-a biti potrebno razmotriti utvrđivanje nadležnosti i s time povezanih praktičnih koraka (npr. razmatranje opsega odgovarajućih postupaka, podjela i/ili moguć prijenos nadležnosti, itd.), iako se dogovoreni aranžmani mogu primijeniti nakon raspuštanja ZIT-a.

Od ključne je važnosti da uključeni akteri vrednuju ZIT s ciljem produblivanja znanja i poboljšanja funkcioniranja tog alata. Obrazac za vrednovanje ZIT-a izrađen je kako bi bio od pomoći praktičarima u tom postupku. Kada se bude bližilo raspuštanje ZIT-a, praktičari se potiču da zajedno obave to vrednovanje, u idealnom slučaju tijekom posebnog sastanka. Vrednovanje je nužno za ZIT-ove koji su od Eurojusta primili financijsku potporu. Detaljne informacije i smjernice u vezi s vrednovanjem ZIT-ova te mogućoj potpori za praktičare dostupne su ovdje.

¹⁸ To je pitanje možda potrebno razmotriti u ranijoj fazi jer bi moglo utjecati na vođenje istrage i operativnu fazu (npr. izvršavanje europskih uhidbenih naloga).

PRILOZI

Prilog I. - Najčešća pitanja

1. Koji su glavni praktični koraci u uspostavi ZIT-a?

ZIT u prvom redu zahtijeva da nadležna tijela dotičnih država odrede *zajedničku svrhu i interes* za osnivanjem takvog okvira za suradnju, čime se pretpostavlja da su poveznice neke istrage u različitim državama utvrđene i provjerene. U većini se slučajeva taj postupak obavlja putem razmjene i analize informacija među nacionalnim tijelima za izvršavanje zakonodavstva, uz potporu Europolu, ako je potrebno.

Kao drugi korak, nadležna tijela dotičnih država trebala bi postići sporazum o osnivanju ZIT-a kako bi se donijela takva odluka. Praktičari mogu pronaći pregled nacionalnih pravila u vezi s time u *Području za ZIT-ove s ograničenim pristupom*. U većini država članica ta odluka zahtijeva angažman tužilaštva ili pravosudnog tijela (katkad uz prethodno odobrenje središnjeg tijela). Odluci možda mora prethoditi (ali je to u praksi rijetkost) slanje službenog zahtjeva za osnivanje ZIT-a.

Ako se ZIT smatra odgovarajućom mogućnosti za suradnju, može se pokrenuti sastavljanje sporazuma, često uz potporu Eurojusta. Potrebno je posvetiti poseban napor i pozornost brzom dovršetku tog postupka kako bi se izbjeglo odugovlačenje s istragom ili gubitak zamaha. Posebice, s ciljem pojednostavnjenja rasprava, sadržaj sporazuma trebao bi biti sažet, a, u mjeri u kojoj je to moguće, sve nepotrebne pojedinosti trebalo bi izostaviti (npr. u odjeljku *svrhe* trebalo bi izbjegavati detaljne sažetke predmeta).

Vidjeti također odjeljke 3.1. i 3.2. Praktičnog vodiča

2. Zahtijevaju li slučajevi ZIT-a više vremena i sredstava od drugih prekograničnih slučajeva?

ZIT-ovi se upotrebljavaju u složenim prekograničnim istragama, koje kao takve zahtijevaju dostatnu raspodjelu novca i sredstava na nacionalnoj razini. Kao što je već spomenuto (vidjeti pitanje 1 gore), sastavljanje sporazuma trebalo bi biti dovršeno što je brže moguće kako bi se izbjeglo odgađanje operacija.

Nisu primljena nikakva izvješća o tome da su istrage koje podupiru ZIT-ovi vremenski premašile druge prekogranične slučajeve te se, u tom pogledu, obično smatra da fleksibilnost ZIT-a doprinosi brzini istrage. Usto, nisu primljena nikakva izvješća o tome da ZIT-ovi zahtijevaju financijske ili ljudske resurse koji premašuju resurse u drugim prekograničnim slučajevima.

Operativni sastanci i sudjelovanje upućenih članova ZIT-a može dovesti do dodatnih troškova (putovanje i smještaj) za koje je moguće zatražiti potporu Eurojusta i Europolu (vidjeti Prilog II. dolje).

Vidjeti također odjeljak 4.1. Praktičnog vodiča

3. Jesu li ZIT-ovi prikladni za hitne slučajeve?

Nakon što su osnovani, ZIT-ovi nude fleksibilan okvir kojim se omogućuje suradnja u stvarnom vremenu među nadležnim tijelima te se olakšava provođenje hitnih mjera kao što su: kontrolirane isporuke, istodobne i koordinirane operacije te istraga velikih međunarodnih incidenata.

Kada su potrebne hitne mjere prije negoli je ZIT osnovan (npr. uhićenja ili kontrolirane isporuke koji se ne mogu odgoditi), moguća rješenja uvijek su pokretanje suradnje putem drugih kanala (policajska razmjena informacija i/ili uzajamna pravna pomoć) te razmatranje uspostave ZIT-a u kasnijoj fazi.

Vidjeti također odjeljke 3.1., 3.2. i 4.2. Praktičnog vodiča

4. Ima li ZIT „zemlju predvodnicu”?

Osnivanje i djelovanje ZIT-a rezultat su uzajamnog sporazuma među nacionalnim tijelima. Suradnja se temelji na ravnopravnosti, što znači da suradnja unutar ZIT-a ne utječe na izvršavanje ovlasti tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnih tijela u okviru nacionalnog zakonodavstva.

U praksi stranke se mogu usuglasiti da jedna od njih, npr. država koja je najviše pogođena ili posjeduje najpotpuniji uvid u aktivnosti organizirane zločinačke skupine, preuzme više inicijative i/ili *de facto* organizira suradnju među nacionalnim tijelima. Takav dogovor može biti koristan kako bi se osigurala prikladna koordinacija unutar ZIT-a, potpuno u skladu s ovlastima nacionalnih tijela.

Vidjeti također odjeljak 3.3. Praktičnog vodiča

5. Je li obvezatno sudjelovanje Eurojusta ili Europolu u ZIT-u? Što je potrebno za ispunjavanje uvjeta za financiranje sredstvima EU-a? Mogu li sudjelovati druga tijela?

Sudjelovanje Eurojusta i/ili Europolu u ZIT-u opcionalno je. Nacionalna tijela odlučuju žele li iskoristiti potporu koju im oni mogu ponuditi (radi pregleda osigurane potpore, vidjeti Prilog II.).

Kako bi ZIT ispunjavao uvjete za financiranje sredstvima Eurojusta, nacionalni članovi Eurojusta dotične države članice / dotičnih država članica moraju biti pozvani da sudjeluju u njegovim aktivnostima. Ispunjenje tog zahtjeva potvrđuje se označavanjem odgovarajućeg polja u obrascu za prijavu. U idealnom slučaju taj bi poziv trebao biti uključen u posebnu dokumentaciju (npr. prilog sporazumu o ZIT-u u vezi s ulogom sudionika, klauzula u samom sporazumu ili navođenje u sklopu informacija dostavljenih Eurojustu u skladu s člankom 13.5 Odluke o Eurojustu, itd.).

Primjenjivi instrumenti EU-a i međunarodni instrumenti isto se tako u osnovi pozivaju na sudjelovanje „drugih tijela” u ZIT-u. Osim Eurojusta i Europolu jedino drugo tijelo koje je dosad sudjelovalo u ZIT-u jest OLAF.

Vidjeti također pododjeljak 3.3.2. i odjeljak 3.4. Praktičnog vodiča

6. Trebaju li unutar svih država koje žele osnovati ZIT biti u tijeku istrage?

Instrumentima EU-a ne zahtijeva se izričito da unutar svih država uključenih prilikom osnivanja ZIT-a budu u tijeku istrage.

U dvjema situacijama iz pododjeljka 3.1.1. samo se u jednoj od njih (*povezane istrage koje zahtijevaju koordinaciju*) jasno navodi postojanje paralelnih postupaka, dok u onoj drugoj (*zahtjevne prekogranične istrage*) postojanje istrage u jednoj od uključenih država izgleda dostatno. Nadalje, analiza provedbenih zakonodavstava pokazuje da u nekim državama članicama pokretanje istrage unutar države nije preduvjet za uspostavu ZIT-a¹⁹.

Ipak, u velikoj većini slučajeva, prilikom osnivanja ZIT-a odvijaju se paralelni postupci.

Vidjeti također odjeljak 3.3. Praktičnog vodiča

¹⁹ Posebne informacije o nacionalnim provedbenim zakonodavstvima, uključujući zakonodavstvo o ovome pitanju, sadržano je u *Području za ZIT-ove s ograničenim pristupom*.

7. Trebaju li sve stranke sporazuma imenovati voditelja ZIT-a?

U postojećim instrumentima u vezi sa ZIT-ovima nije navedeno mora li svaka stranka sporazuma imenovati jednog voditelja. Međutim, u njima je navedeno da je „voditelj tima predstavnik nadležnog tijela koje sudjeluje u kaznenim istragama iz države članice u kojoj tim djeluje”, što može značiti da bi trebalo imenovati barem jednog voditelja ZIT-a za svaku od država u kojoj tim djeluje. Takva je zapravo praksa u velikoj većini slučajeva.

Vidjeti također odjeljak 3.3.1. Praktičnog vodiča

8. Može li ista država imenovati nekoliko voditelja ZIT-a?

U postojećim instrumentima u vezi sa ZIT-ovima nije navedeno mora li svaka stranka imenovati samo jednog voditelja.

U praksi u državama članicama u kojima na istom slučaju rade i sudac istrage i tužitelj, moguće je imenovati dva voditelja ZIT-a.

Do problema može doći kada su kaznena djela koja istražuje ZIT predmet nekoliko povezanih istraga koje u istoj državi provode različita tijela. Ta situacija potencijalno može utjecati na učinkovitost tima, ako nadležna tijela nemaju jednako mišljenje o slučaju. Stoga bi uvijek kada je to moguće trebalo osigurati koordinaciju (međusobno povezanih) istraga na nacionalnoj razini prije uspostave ZIT-a, tako da se za svaku dotičnu državu sudionicu imenuje samo jedan voditelj.

Vidjeti također odjeljak 3.3.1. Praktičnog vodiča

9. Mogu li u operacijama ZIT-a sudjelovati osobe koje nisu zaposlenici tijelâ za izvršavanje zakonodavstva ili pravosudnih tijela?

Kao i u drugim istragama doprinosi osoba koji nisu ni osoblje tijelâ za izvršavanje zakonodavstva ni pravosudnih tijela mogu biti od koristi za ishod slučaja (npr. forenzički stručnjaci ili nevladine organizacije, pogotovo za potporu žrtvama). U slučaju da se ta suradnja dogovori, rasprava o predmetu između partnera mogla bi biti korisna kada se ZIT uspostavi.

Voditelj ZIT-a u državi u kojoj djeluje tim može upućenim članovima ZIT-a povjeriti poduzimanje istražnih mjera. Zbog toga su u praksi članovi ZIT-a službenici koji imaju ovlast poduzimati takve mjere u državi koja ih je uputila.

Vidjeti također odjeljak 3.3.1. Praktičnog vodiča

10. Kako se unutar ZIT-a razmjenjuju informacije i dokazi? Kako se ta razmjena odražava u nacionalnim postupcima?

Instrumentima EU-a i međunarodnim instrumentima uglavnom se regulira kako članovi ZIT-a pristupaju informacijama i dokazima koje prikupi tim te kako ih *upotrebljavaju*, a ne uvjeti koji se primjenjuju na *razmjenu* takvih informacija/dokaza. Stoga voditelji i članovi ZIT-a moraju poštovati domaće zakonodavstvo i uobičajenu praksu.

Iskustvo pokazuje da praktičari daju veliku prednost neformalnim komunikacijskim kanalima. U pogledu zaštite podataka i sigurnosti, može se preporučiti uporaba sustava SIENA²⁰ ili namjenske opreme i sigurne e-pošte Eurojusta koji su dostupni u okviru programa za financiranje ZIT-a. Osim toga, pitanju zaštite osobnih podataka trebali bi se posvetiti partneri ZIT-a, uzimajući u obzir primjenjivi okvir EU-a²¹.

Vidjeti također odjeljak 4. Praktičnog vodiča

²⁰ Mrežna aplikacija za sigurnu razmjenu informacija (SIENA) alat je koji je osmislio Europol radi brze, sigurne i jednostavne komunikacije i razmjene operativnih i strateških informacija i obavještajnih podataka u vezi s kriminalom.

²¹ *Vidjeti* Direktivu (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP, SL L 119, 4.5.2016., str. 89.

11. Kako se mogu razmjenjivati informacije i dokazi prikupljeni prije uspostave ZIT-a?

To pitanje obrađivano je na različite načine u praksi: razmjena zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć, spontana razmjena postojećih dokaza (članak 7. Konvencije EU-a o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000.) itd. Međutim, u većini slučajeva, partneri ZIT-a radi učinkovitosti u sporazumu o ZIT-u prije svega navode da će se ti dokazi razmjenjivati u okviru samog sporazuma o ZIT-u.

Vidjeti također odjeljak 4. Praktičnog vodiča

12. Pod kojim su uvjetima dokazi koje ZIT prikupi prihvatljivi pred nacionalnim sudovima?

Primjenjivim instrumentima predviđeno je da tim u svako doba svoje operacije izvodi u skladu s pravom države u kojoj djeluje. No, primjenjivim instrumentima nije određeno da su dokazi koje tim prikupi u tim uvjetima, kao takvi, prihvatljivi pred nacionalnim sudovima uključenih država.

To je regulirano nacionalnim zakonodavstvom, čiji pregled praktičari mogu pronaći u *Području za ZIT-ove s ograničenim pristupom*. Međutim, u praksi se rijetko osporava prihvatljivost dokaza prikupljenih u okviru ZIT-a: veoma često zbog fleksibilnosti koju ZIT pruža moguće je, i to već prilikom prikupljanja dokaza, predvidjeti moguće probleme u vezi s prihvatljivošću i pronaći odgovarajuća rješenja. U tom pogledu može biti korisno da se voditelju ili članu ZIT-a dodijeli odgovornost za bavljenje problemima u vezi s prihvatljivošću, kako je predloženo u tipskom sporazumu, a može biti korisna i potpora stručnjaka ZIT-a i/ili Eurojusta.

Vidjeti također odjeljak 4. Praktičnog vodiča

13. Kako razjasniti zahtjeve za objavljivanjem podataka koji proizlaze iz nacionalnog zakonodavstva partnerâ ZIT-a?

Jedna od dodanih vrijednosti ZIT-â u usporedbi s razmjenom zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć jest mogućnost izravnog dijeljenja informacija među članovima ZIT-a.

Međutim, nacionalno zakonodavstvo može se razlikovati u pogledu:

- mjere u kojoj primljene informacije mogu (ili moraju) biti obuhvaćene u postupku i služiti kao dokaz na sudu i
- mjere u kojoj te informacije mogu (ili moraju) biti objavljene zainteresiranim strankama i faze postupka u kojoj ih treba objaviti.

Nepotpuna upoznatost partnera ZIT-a s primjenjivim pravnim sustavom u drugim uključenim državama mogla bi negativno utjecati na učinkovitost istrage i/ili kaznenog progona.

Radi olakšavanja djelovanja ZIT-a, bilo bi preporučljivo razjasniti primjenjiva domaća pravila u fazi uspostavljanja. Praktičari također mogu po želji proučiti informacije o nacionalnom zakonodavstvu koje su dostupne u tom području u *Području za ZIT-ove s ograničenim pristupom*. Kao što je uobičajena praksa, sporazumu se može priložiti preslika ili sažetak domaćih zakonodavstava također .

Vidjeti također odjeljak 4. Praktičnog vodiča

14. Kako se unutar ZIT-a dijele dokazi prikupljeni s pomoću uzajamne pravne pomoći?

Budući da ZIT može djelovati samo na državnom području država koje su stranke sporazuma, suradnja s drugim državama tražit će se putem uzajamne pravne pomoći (ili, alternativno, s pomoću instrumenta kojim se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja).

Budući da prikupljeni dokazi često zanimaju sve stranke, stranke ZIT-a u praksi obično se međusobno usuglašavaju, iako zahtjev službeno podnosi jedna od njih.

Kako bi se osiguralo da su prikupljeni dokazi stavljeni na raspolaganje unutar ZIT-a, preporučljivo je u sporazum umetnuti odredbu kojom se razjašnjava da, u slučaju da je potrebno da se zahtjev za uzajamnom pravnom pomoći pošalje državi koja nije stranka ZIT-a, od države od koje se traži uzajamna pravna pomoć tražit će se pristanak da se s drugim strankama ZIT-a dijele dokazi prikupljeni kao rezultat izvršenja zahtjeva.

Vidjeti također odjeljak 4. Praktičnog vodiča

15. Isključuje li ZIT uporabu drugih instrumenata za policijsku i pravosudnu suradnju?

ZIT-ovima se olakšava prikupljanje i razmjena informacija i dokaza, što bi u načelu među strankama trebalo isključivati uporabu instrumenata za pravosudnu suradnju koji imaju istu svrhu i područje primjene (posebno *uzajamna pravna pomoć*).

Kako je već navedeno, suradnja unutar ZIT-a često se kombinira s uporabom uzajamne pravne pomoći s državama „izvan” ZIT-a. Osim toga, uspostavom ZIT-a ne sprečava se upotreba instrumenata s različitom svrhom ili područjem primjene (posebno predaje osobe, kao u *europskom uhidbenom nalogu*).

Za druge instrumente suradnje ili uzajamnog priznavanja, postojanje paralelnih postupaka može *de facto* ograničiti interes za njihovu upotrebu, s obzirom na to da većinu dotičnih mjera može poduzeti svaka stranka u okviru domaćih postupaka (npr. izvršenje naloga za zamrzavanje). Međutim, u tom području ne slijedi se nikakva jedinstvena praksa, a u danoj situaciji može biti korisna upotreba drugih instrumenata, od kojih se nijednim izričito ne isključuje njegova primjena u kontekstu ZIT-a.

Vidjeti također odjeljak 3.1.2. Praktičnog vodiča

Prilog II. - Potpora agencija/tijela EU-a ZIT-ovima

Sudjelovanje agencija i tijela EU-a posebno je osigurano instrumentima EU-a o ZIT-ovima te je u praksi predviđeno u dodatku sporazumu o ZIT-u.

U praksi velika većina ZIT-ova ima koristi od potpore agencija EU-a. Nadalje, različiti oblici potpore opisane dalje u tekstu ne smatraju se isključivima već kao nadopuna: povratne informacije praktičara pokazuju dodanu vrijednost „međuagencijskog“ pristupa za istragu, u kojem agencije / tijela EU-a koordinirano doprinose ZIT-u.

1. Eurojust

1.1. Misija i mandat

Kako bi ostvarili svoje ciljeve, ZIT-ovi zahtijevaju primjerenu koordinaciju istraga i kaznenih progona, čije je olakšavanje temeljna misija Eurojusta.

Eurojust je jedinica Europske unije za pravosudnu suradnju. Njegovom nadležnošću obuhvaćene su, slično mandatu Europolu, glavni oblici organiziranog kriminala, teškog kriminala i terorizma. Za druge vrste kaznenih djela Eurojust može pomoći i u istragama i kaznenom progonu na zahtjev države članice.

Eurojust može pružiti potporu u postupcima koje provode nadležna tijela država članica. Na zahtjev države članice Eurojust može pomoći i u istragama i kaznenom progonu u vezi s tom državom članicom i državom nečlanicom, ako je sklopljen sporazum o suradnji, ili ako se pokaže da postoji ključan interes za pružanje takve pomoći.

Posebna uloga Eurojusta u ZIT-ovima odražava se u njegovu pravnom okviru:

- *Informacije država članica o uspostavljenim ZIT-ovima (vidjeti također odjeljak 3.4. Praktičnog vodiča)*
- *Zahtjev za uspostavu ZIT-a:* Djelujući putem svojih nacionalnih članova ili kao Kolegij, Eurojust može tražiti od nadležnih tijela država članica da uspostave ZIT;
- *Pravo na sudjelovanje:* Nacionalni članovi imaju pravo sudjelovati u ZIT-ovima koji se tiču njihovih država članica, među ostalim u njihovu uspostavljanju;
- *Sudjelovanje Eurojusta i financiranje ZIT-a:* Nacionalni članovi ili njihovi zamjenici ili pomoćnici pozvani su sudjelovati u svakom ZIT-u koji se tiče njihovih država članica za koji su dostupna sredstva Zajednice.

1.2. Sudjelovanje nacionalnih članova Eurojusta u ZIT-ovima

Eurojust može pružiti potporu ZIT-u na temelju svojih općih misija i ciljeva. Međutim, u skladu s člankom 9.f Odluke o Eurojustu, njegova suradnja u većini slučajeva formalizirana je radi osiguravanja jasnoće u vezi s primjenjivim okvirom.

Detalji suradnje nacionalnih članova u većini slučajeva nisu uključeni u sam sporazum o ZIT-u već u namjenski dodatak, u kojem je za svaki pojedini slučaj određeno djeluju li u ime Eurojusta ili kao nacionalna nadležna tijela.

Iako se članak 9.f izričito odnosi na suradnju nacionalnih članova u ZIT-ovima uspostavljenim između država članica EU-a, njime se ne sprečava sudjelovanje nacionalnih članova u ZIT-ovima koji također uključuju treće zemlje, ako je to dopušteno u skladu s njihovim nacionalnim pravom.

1.3. Potpora Eurojusta ZIT-ovima

- *Faza uspostave*

Od prvog kontakta s tijelima matičnih zemalja, nacionalni uredi Eurojusta redovito pomažu potencijalnim strankama ZIT-a u procjeni prikladnosti slučaja za uspostavu ZIT-a.

Često se potreba za uspostavom ZIT-a iskazuje tijekom koordinacijskog sastanka (tj. sastanka između relevantnih nacionalnih tijela koji organizira i financira Eurojust da bi se potaknuo i postigao dogovor o uzajamnoj suradnji i/ili koordinaciji istraga i kaznenog progona). Do te potrebe može doći:

- u pogledu utvrđenih veza između postojećih paralelnih postupaka, ili
- kada se zahvaljujući raspravama pokrenu istrage u državama članicama u kojima još nisu započele istrage (u takvim slučajevima Eurojust primjerice može olakšati prijenos dokaza kojim se tijelu koje prima dokaze omogućuje pokretanje postupka).

Nakon što se postigne dogovor o načelu uspostave ZIT-a, Eurojust može pružiti pomoć u izradi nacрта sporazuma o ZIT-u i raspravljanju o njegovim glavnim odredbama putem uključenih nacionalnih ureda. Ako se o tome nije raspravilo u ranijoj fazi, potpisivanjem sporazuma o ZIT-u Eurojustu otvara se prilika za raspravu o prvim konkretnim koracima u suradnji u vezi sa ZIT-om.

- *Operativna faza*

Tijekom operativne faze Eurojust može posebno pomagati u vezi sa svakim praktičnim i pravnim problemom koji se tiče funkcioniranja ZIT-a: poput objavljivanja podataka, prihvatljivosti dokaza, uključenosti upućenih članova, koordinacije između partnera ZIT-a, itd.

Tijekom operativne faze Eurojust može iskoristiti svoj koordinacijski centar, čime se olakšava razmjena informacija u stvarnom vremenu tijekom zajedničkih akcija i rješavanje svakog povezanog pravnog i praktičnog problema.

Kao dio svoje operativne potpore Eurojust osigurava financijska sredstva za aktivnosti ZIT-a, među ostalim naknadu:

- troškova prijevoza i smještaja (operativni sastanci, sudjelovanje u istražnim mjerama koje se poduzimaju izvan države podrijetla);
- troškova usmenog i pismenog prevođenja; i
- troškove prijevoza dokaza i/ili zaplijenjenih predmeta.

Eurojust ZIT-ovima također posuđuje prijenosna računala sa sigurnim vezama, sigurne mobilne telefone (zajedno s komunikacijskim troškovima), mobilne skenere i pisaae.

Za više informacija molimo pogledajte [Vodič za financiranje ZIT-a](#) objavljen na internetskim stranicama Eurojusta.

- *Raspuštanje ZIT-a i daljnje djelovanje*

Ako to nije predviđeno u ranijoj fazi, Eurojust također može pružiti pomoć u vezi s utvrđivanjem nadležnosti i povezanim mjerama. Može olakšati vrednovanje ZIT-a stavljanjem na raspolaganje prostora i pomoći tijekom sastanaka za vrednovanje, ili osiguravanjem opreme za videokonferenciju. Sredstva za ZIT mogu se upotrijebiti i za financiranje sastanaka za vrednovanje u uključenim državama.

2. Europol

2.1. Misija i struktura Europol

Nadležnošću Europol obuhvaća se organizirani kriminal, terorizam i drugi oblici teškog kriminala koji utječu na dvije države članice ili više njih na način da to zahtijeva zajednički pristup država članica zbog razine, važnosti i posljedica tih kaznenih djela.

Europol pruža potporu agencijama za izvršavanje zakonodavstva država članica svojim jedinstvenim informacijskim i analitičkim sposobnostima te stavljanjem na raspolaganje stručnosti više od 700 zaposlenika kako bi se identificirale i pratile najopasnije kriminalne i terorističke mreže u Europskoj uniji.

Države članice i partneri Europol izvan EU-a uputili su oko 150 časnika za vezu u sjedište Europol. Ti časnici za vezu jamac su brze i djelotvorne suranje temeljene na osobnom kontaktu i uzajamnom povjerenju. Aktivno surađuju s osobljem Europol, podupiru analitički rad koji provodi osoblje Europol i olakšavaju razmjenu strateških i operativnih informacija.

Časnici za vezu sudjeluju na operativnim sastancima i koordiniraju/organiziraju kontrolirane isporuke i prekogranični nadzor putem dežurnog sustava dostupnog 24 sata na dan, sedam dana u tjednu. Europolovi časnici također imaju savjetodavnu ulogu i surađuju sa svojim nacionalnim stručnjacima kako bi pružili potporu osnivanju ZIT-ova.

U svrhu olakšavanja suradnje Europol od 2010. pokriva troškove misija stručnjaka iz nadležnih tijela u državama članicama i trećim državama kako bi prisustvovali njegovim operativnim sastancima, tijekom kojih, među ostalim, jedna od točaka rasprave može biti prikladnost ZIT-a u međunarodnim slučajevima.

2.2. Pravna osnova - Sudjelovanje Europolu u ZIT-ovima

Osoblje Europolu u ZIT-ovima može sudjelovati pružanjem potpore. U granicama određenim pravom država članica u kojim ZIT djeluje te u skladu s dogovorom osoblje Europolu može pomagati u svim aktivnostima te razmjenjivati informacije sa svim članovima ZIT-a. Osoblje Europolu ne sudjeluje ni u kakvim prisilnim mjerama.

2.3. Operativna potpora Europolu ZIT-ovima

Dodana vrijednost Europolu u pružanju potpore ZIT-u nije prisutna samo u pripremnoj fazi ZIT-a, već je od jednake pomoći i tijekom svih faza ZIT-a.

- *Faza uspostave*

Europolove sposobnosti posebno su prikladne za procjenu slučaja, s obzirom na to da se dostupne obavještajne podatke i informacije o mogućem slučaju za ZIT može usporediti s Europolovim bazama podataka, čime se pomaže u utvrđivanju dodatnih veza i omogućuje Europolovim analitičarima da izrade sveobuhvatan pregled slučaja, umjesto da obavljaju procjenu samo iz nacionalnog gledišta.

Europol je stoga u odličnom položaju da:

- osigura međunarodni pregled (razmjenom i analizom informacija)
- utvrdi prikladnu potporu (za dodatno poboljšanje obavještajnog pregleda s pomoću stručnosti i znanja)
- doprinese izradi sporazuma o ZIT-u i aranžmana, izradi operativnog akcijskog plana i/ili olakšavanju rasprava o daljnjim taktičkim i tehničkim koracima u istrazi

- *Operativna faza*

Zahvaljujući različitim sustavima za prikupljanje i obradu podataka, ugošćivanju mreže časnika za vezu država članica i svih trećih država i organizacija s kojima je potpisao sporazum o suradnji, Europol na raspolaganju ima sredstva kako bi osigurao:

- brz pristup važnim informacijama dostupnim u državama koje nisu one u kojima djeluje ZIT
- lakšu razmjenu informacija među sudionicima / uključenim strankama putem namjenske sigurne mreže (SIENA)
- logističku, analitičku i forenzičku potporu

Tijekom te operativne faze Europol može pružiti pomoć za svaki praktični problem i problem koordinacije koji proizlazi iz funkcioniranja ZIT-a i razmjene informacija unutar njega.

U toj fazi Europol često na raspolaganje stavlja uporabu svojeg sigurnog operativnog centra, koji se nalazi u njegovu sjedištu, čime omogućuje brzu koordinaciju u stvarnom vremenu između svih uključenih aktera, a osigurava i izravnu potporu na licu mjesta stavljanjem niza tehničkih alata na raspolaganje ZIT-u.

Europol na zahtjev raspoređuje analitičare i specijaliste na lice mjesta radi pružanja potpore istragama i operacijama koje su u tijeku u državama članicama i trećim državama te među ostalim pruža daljnji pristup Europolovoj sigurnoj mreži izvan prostora organizacije (mobilni ured, forenzički skup alata itd.).

Najčešći su analitički proizvodi koje isporučuje Europol unakrsna izvješća (CMR), izvješća o operativnim analizama (OAR) te izvješća o tehničkim analizama.

- *Raspuštanje ZIT-a i daljnje djelovanje*

Europol na raspolaganje stavlja svoje objekte prilikom okončanja međunarodne istrage ili raspuštanja ZIT-a na način da pomaže s vrednovanjem, dijeljenjem najboljih praksi te unošenjem stečenog iskustva u zapisnik za buduće slučajeve.

Aktivnosti uključenih država članica i u tom slučaju mogu primiti financijska sredstva tijekom operativnog sastanka, posebno radi pružanja potpore novim istragama koje su pokrenute kao rezultat ZIT-a.

3. Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF)

3.1. Misija i mandat

Misija Europskog ureda za borbu protiv prijevara (OLAF) trostruka je:

- štiti financijske interese Europske unije istraživanjem prijevara, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti;
- utvrditi i istražiti ozbiljne slučajeve u vezi s obavljanjem profesionalnih dužnosti članova i osoblja institucija, tijela, ureda ili agencija EU-a, koji mogu dovesti do disciplinskog ili kaznenog postupka; i
- pružati potporu institucijama, tijelima, uredima ili agencijama EU-a, posebno Europskoj komisiji, u razvoju i provedbi zakonodavstva i politika protiv prijevara.

OLAF ima proračunsku i administrativnu autonomiju, čime se želi postići da bude operativno neovisan.

OLAF iz širokog raspona izvora prima sve veću količinu informacija o mogućim prijevarama i nepravilnostima. U većini slučajeva te informacije proizlaze iz kontrola koje provode osobe odgovorne za upravljanje fondovima EU-a unutar institucija, tijela, ureda ili agencija EU-a ili u državama članicama.

Navod koji zaprimi OLAF predmet je početne procjene da bi se utvrdilo je li obuhvaćen nadležnošću OLAF-a i zadovoljava li kriterije za otvaranje istrage.

OLAF može pokrenuti istragu o prijeveri u skladu s jednom od sljedeće tri kategorije:

unutarnje istrage: unutarnje istrage administrativne su istrage unutar institucija i tijela EU-a radi utvrđivanja prijevera, korupcije i svih drugih nezakonitih aktivnosti koje utječu na financijske interese Europskih zajednica, uključujući ozbiljne slučajeve u vezi s obavljanjem profesionalnih dužnosti.

vanjske istrage: vanjske istrage administrativne su istrage izvan institucija i tijela EU-a radi utvrđivanja prijevera ili drugog nepravilnog postupanja fizičkih ili pravnih osoba.

koordinacijski predmeti: OLAF doprinosi istragama koje provode nacionalna tijela ili drugi odjeli Zajednice olakšavanjem prikupljanja i razmjene informacija i kontakata.

3.2. Pravna osnova za sudjelovanje OLAF-a u ZIT-u

Osoblje OLAF-a pružanjem potpore može sudjelovati u ZIT-ovima uspostavljenima u područjima kriminaliteta koja su obuhvaćena njegovom nadležnošću. Osoblje OLAF u granicama određenim zakonodavstvom o OLAF-u²², pomagati u svim aktivnostima i razmjenjivati informacije sa svim članovima ZIT-a.

Sudjelovanje OLAF-a u ZIT-u utvrđeno je u sporazumu koji su potpisali glavni direktor OLAF-a i nadležna tijela država članica koje sudjeluju u ZIT-u. Dogovor treba potpisati kao prilog sporazumu o ZIT-u.

Osoblje OLAF-a koje sudjeluje u ZIT-u može pomoći u prikupljanju dokaza i članovima tima može na raspolaganje staviti stručno znanje u skladu sa zakonodavstvom o OLAF-u te uzimajući u obzir nacionalno pravo države članice u kojoj taj tim djeluje.

OLAF može pružiti bilo kakvu pomoć i stručno znanje za koje voditelj tima utvrdi da su potrebni za ostvarivanje ciljeva i svrhe ZIT-a. Oni među ostalim mogu obuhvaćati pružanje administrativne, dokumentarne i logističke potpore, strateške, tehničke i forenzičke potpore te taktičkog i operativnog stručnog znanja i savjeta članovima ZIT-a, u skladu sa zahtjevima voditelja tima.

Osoblje OLAF-a ne poduzima nikakve prisilne mjere. Međutim, osoblje OLAF-a koje sudjeluje može pod vodstvom voditelja tima biti prisutno tijekom operativnih aktivnosti ZIT-a, kako bi na licu mjesta pružalo savjete i pomoć članovima tima koji poduzima prisilne mjere, ako nema pravnih prepreka na nacionalnoj razini u državi članici u kojoj tim djeluje.

²² Kako je utvrđeno Odlukom Komisije 1999/352/EZ, EZUČ, Euratom od 28. travnja 1999. o osnivanju Europskog ureda za borbu protiv prijevera (OLAF), kako je zadnje izmijenjena Odlukom Komisije (EU) 2015/512 od 25. ožujka 2015. i kao što je predviđeno Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevera (OLAF) i Uredbom Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (dalje u tekstu „zakonodavstvo o OLAF-u”).

Država članica u kojoj se provode istražne mjere odgovorna je za osiguravanje tehničke opreme (ured, smještaj, telekomunikacije itd.) potrebne za ostvarivanje zadaća te pokriva nastale troškove. Dotične države članice također osiguravaju ured, komunikacije i drugu opremu potrebnu za (kodiranu) razmjenu podataka. Države članice trebaju pokriti te troškove.

OLAF pokriva troškove nastale sudjelovanjem osoblja OLAF-a u ZIT-u.

3.3. Potpora OLAF-a ZIT-ovima

- *Operativna faza*

Osoblje OLAF-a pružanjem potpore može sudjelovati u ZIT-ovima u okviru administrativnih istraga OLAF-a, koje bi mogle biti:

unutarnje istrage

OLAF provodi administrativne istrage unutar institucija, tijela, ureda i agencija, u skladu s uvjetima utvrđenima u Uredbi o OLAF-u (EU, Euratom) br. 883/2013, te u odlukama koje su donijele dotične institucije, tijela, uredi ili agencije EU-a. Osoblje OLAF-a ima pravo provoditi inspekciju prostora te ima pristup svim relevantnim informacijama, među ostalim informacijama u bazama podataka institucija, tijela, ureda i agencija. Osim toga, može napraviti presliku svakog relevantnog dokumenta te provesti digitalnu forenzičku analizu.

vanjske istrage

Kako bi zaštitio financijske interese Europske unije, OLAF izvršava ovlasti dodijeljene Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (Euratom, EC) br. 2185/96 kako bi provodio provjere i inspekcije na licu mjesta u državama članicama te, u skladu sa sporazumima o suradnji i uzajamnoj pomoći te drugim pravnim instrumentima na snazi, u trećim državama i u prostorima međunarodnih organizacija. Dotične države članice u skladu s Uredbom 2185/96 osiguravaju da osoblje OLAF-a pod istim uvjetima kao i njihova nadležna tijela te u skladu s njihovim nacionalnim pravom dobije pristup svim informacijama i dokumentima u vezi s predmetom istrage, za koje se dokaže da su potrebne radi djelotvorne i učinkovite provedbe provjera i inspekcija na licu mjesta. Osoblje OLAF-a može provoditi istražne misije u trećim državama kada dokazi potrebni za utvrđivanje postojanja prijevara, korupcije ili drugih nezakonitih aktivnosti nisu dostupni u državama članicama. Misija u trećoj državi trebala bi se provoditi uz pristanak i suradnju nadležnih vlasti dotične treće države i može se odnositi na prijevare, korupciju ili druge nezakonite aktivnosti u sljedećim područjima:

carina

tradicionalna vlastita sredstva

trošenje sredstava EU-a

trošenje sredstava EU-a putem međunarodnih organizacija ili financijskih institucija ili fondova kojima upravlja institucija, tijelo, ured ili agencija EU-a

U ulozi koordiniranja borbe protiv prijevara na razini EU-a OLAF usko surađuje s drugim istražnim tijelima, među ostalim policijom, carinom i pravosudnim tijelima, i unutar Europske unije i izvan njezinih granica, kako bi osigurao brzu razmjenu informacija i hitre daljnje mjere, putem mreže službi za usklađivanje borbe protiv prijevara (AFCOS).

Osim toga, OLAF može na raspolaganje staviti stručno znanje o predmetu pod istragom te o zakonima i propisima primjenjivima u državama članicama.

- *Raspuštanje ZIT-a i daljnje djelovanje*

Nakon završetka svih istražnih aktivnosti sastavlja se konačno izvješće kojim bi se trebalo obuhvatiti sve nalaze i zaključke utvrđene tijekom istrage i koordinacijskog predmeta. U konačnom rješenju također se utvrđuju mjere poduzete kako bi se osiguralo da se poštuju postupovna jamstva (međi ostalim zaštita podataka) te prava dotičnih osoba te ono sadrži sve napomene koje je dotična osoba iznijela u odnosu na činjenice u vezi s njom.

Uz izvješće dolaze preporuke glavnog direktora o tome bi li trebalo djelovati ili ne. U tim preporukama prema potrebi navode se sve disciplinske, administrativne, financijske i/ili pravosudne mjere koje treba poduzeti nadležna institucija, tijelo, ured ili agencija EU-a te nadležna tijela dotičnih država članica, te se u njima detaljno određuju procijenjeni iznosi koje treba vratiti, kao i preliminarna zakonska ocjena utvrđenih činjenica.

Prilikom sastavljanja takvih izvješća i preporuka istražitelji OLAF-a u obzir uzimaju nacionalno pravo dotične države članice. Izvješća sastavljena na toj osnovi predstavljaju prihvatljive dokaze u upravnim ili sudskim postupcima države članice u kojima se njihova upotreba pokaže potrebnom, na jednak način te pod istim uvjetima kao i administrativna izvješća koja sastavljaju nacionalni upravni inspektori. Podliježu istim pravilima ocjenjivanja kao i onima koja se primjenjuju na administrativna izvješća koja sastavljaju nacionalni upravni inspektori te imaju jednaku dokaznu snagu kao i ta izvješća.

Prilog III. - Tipski sporazum o osnivanju zajedničkog istražnog tima ([SL C 18, 19.1.2017., str. 1-9.](#))

U skladu s:

[Molimo ovdje navesti primjenjive pravne osnove koje je moguće preuzeti iz sljedećeg popisa instrumenata iako ne isključivo samo iz njega:

- člankom 13. Konvencije o uzajamnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima među državama članicama Europske unije od 29. svibnja 2000.¹;
- Okvirnom odlukom Vijeća od 13. lipnja 2002. o zajedničkim istražnim timovima²;
- člankom 1. Sporazuma između Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o primjeni određenih odredaba Konvencije od 29. svibnja 2000. o uzajamnoj pomoći u kaznenim stvarima između država članica Europske unije i njezina Protokola iz 2001. od 29. prosinca 2003.³;
- Članak 5. Sporazuma o uzajamnoj pravnoj pomoći između Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država⁴;
- člankom 20. Drugog dodatnog protokola uz Europsku konvenciju o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima od 20. travnja 1959.⁵;
- člankom 9. stavak 1. točka (c) Konvencije Ujedinjenih naroda protiv nezakonitog prometa opojnih droga i psihotropnih supstancija (1988.)⁶;
- člankom 19. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta (2000.)⁷;
- člankom 49. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije (2003.)⁸;
- člankom 27. Konvencije o policijskoj suradnji u jugoistočnoj Europi (2006.)⁹.]

1 SL C 197, 12.7.2000., str. 3.

2 SL L 162, 20.6.2002., str. 1.

3 SL L 26, 29.1.2004., str. 3.

4 SL L 181, 19.7.2003., str. 34.

5 Serija Ugovora Vijeća Europe br. 182.

6 Ujedinjeni narodi, Zbornik ugovora, svezak 1582, str. 95.;

7 Ujedinjeni narodi, Zbornik ugovora, svezak 2225, str. 209.; dokument A/RES/55/25.

8 Ujedinjeni narodi, Zbornik ugovora, svezak 2349, str. 41.; dokument A/58/422.

9 Registracija u Tajništvu Ujedinjenih naroda: Albanija, 3. lipnja 2009., br. 46240.

1. Stranke Sporazuma

Sljedeće stranke sklopile su sporazum o osnivanju zajedničkog istražnog tima (dalje u tekstu „ZIT“):

1.[Umetnuti naziv prve nadležne agencije / upravnog tijela države kao stranke sporazuma]

i

2.[Umetnuti naziv druge nadležne agencije / upravnog tijela države kao stranke sporazuma]

Stranke ovog sporazuma mogu zajednički odlučiti pozvati agencije ili upravna tijela drugih država da postanu stranke ovog sporazuma.

2. Svrha ZIT-a

Ovaj sporazum odnosi se na osnivanje ZIT-a u sljedeću svrhu:

[Molimo navesti konkretnu svrhu ZIT-a.

Navedeni opis trebao bi sadržavati okolnosti kaznenog djela (kaznenih djela) koje je (koje su) predmet istrage u uključenim državama (datum, mjesto i vrsta kaznenog djela) te bi trebalo uputiti, ako je primjenjivo, na domaće postupke koji su u tijeku. Navođenje osobnih podataka povezanih s predmetom treba svesti na najmanju moguću mjeru.

Taj odjeljak trebao bi ujedno sadržavati kratak opis ciljeva ZIT-a (uključujući primjerice, prikupljanje dokaza, koordinirano uhićenje osumnjičenika, zamrzavanje imovine itd.). S time u vezi stranke bi trebale razmotriti uključivanje pokretanja i završetka financijske istrage među ciljeve ZIT-a¹⁰.]

¹⁰ Stranke bi s time u vezi trebale uzeti u obzir Zaključke Vijeća i akcijski plan o daljnjim koracima u pogledu financijskih istraga (dokument Vijeća 10125/16 + COR1).

3. Razdoblje trajanja sporazuma

Stranke su suglasne da će stupanjem na snagu ovog sporazuma ZIT djelovati **[molimo navesti točno razdoblje trajanja]**.

Ovaj sporazum stupa na snagu čim ga potpiše zadnja stranka koja sudjeluje u ZIT-u. To razdoblje može se produljiti uzajamnim pristankom.

4. Države u kojima će djelovati ZIT

ZIT će djelovati u državama koje su stranke ovog sporazuma.

Tim izvodi svoje operacije u skladu s pravom država u kojima u pojedinom trenutku djeluje.

5. Voditelj(i) ZIT-a

Voditelji tima predstavnici su nadležnih tijela koja sudjeluju u kaznenim istragama i koja potječu iz država u kojima tim u pojedinom trenutku djeluje te pod njihovim vodstvom članovi ZIT-a izvršavaju svoje zadatke.

Stranke su sljedeće osobe imenovale voditeljima ZIT-a:

Ime i prezime	Položaj/rang	Tijelo/Agencija	Država

U slučaju da neka od navedenih osoba nije u mogućnosti obavljati svoje dužnosti, njezina zamjena imenuje se bez odgode. Svim zainteresiranim strankama dostavlja se pisana obavijest o takvoj zamjeni koja se prilaže ovom sporazumu.

6. Članovi ZIT-a

Uz osobe navedene u točki 5., stranke u posebnom prilogu ovom sporazumu prilažu popis članova ZIT-a¹¹.

Ako neki član ZIT-a nije u mogućnosti obavljati svoje dužnosti, njegova zamjena imenuje se bez odgode putem pisane obavijesti koju šalje nadležni voditelj ZIT-a.

7. Sudionici ZIT-a

Stranke ZIT-a suglasne su da se među sudionike ZIT-a uključi **[na ovome mjestu umetnuti, primjerice, Eurojust, Europol, OLAF itd.]**. Posebne odredbe povezane sa sudjelovanjem **[umetnuti naziv]** uređuju se odgovarajućim dodatkom ovom sporazumu.

¹¹ Prema potrebi, ZIT može uključivati nacionalne stručnjake za oduzimanje imovinske koristi.

8. Prikupljanje informacija i dokaza

Voditelji ZIT-ova mogu se usuglasiti o posebnim postupcima u skladu s kojima ZIT prikuplja informacije i dokaze u državama u kojima djeluje.

Stranke povjeravaju voditeljima ZIT-a zadaću pružanja savjeta o pribavljanju dokaza.

9. Pristup informacijama i dokazima

Voditelji ZIT-a utvrđuju procese i postupke za međusobnu razmjenu informacija i dokaza dobivenih od ZIT-a u državama članicama.

[Povrh toga, stranke mogu dogovoriti klauzulu koja sadrži specifičnija pravila o pristupu informacijama i dokazima, postupanju s njima i njihovoj uporabi. Takva klauzula može se posebice smatrati primjerenom kada se ZIT ne temelji ni na Konvenciji EU-a ni na Okvirnoj odluci (koje već uključuju posebne odredbe u tom smislu – vidjeti članak 13. stavak 10. Konvencije).]

10. Razmjena informacija i dokaza dobivenih prije osnivanja ZIT-a

Informacije ili dokazi koji su već raspoloživi u trenutku stupanja na snagu ovog sporazuma i koji se odnose na istragu opisanu u ovom sporazumu mogu se u okviru ovog sporazuma razmjenjivati među strankama.

11. Informacije i dokazi dobiveni od država koje ne sudjeluju u ZIT-u

U slučaju potrebe za slanjem zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć državi koja ne sudjeluje u ZIT-u, država koja podnosi zahtjev razmatra traženje odobrenja države kojoj je upućen zahtjev kako bi mogla s drugom strankom (drugim strankama) ZIT-a podijeliti informacije ili dokaze dobivene izvršenjem zahtjeva.

12. Posebni aranžmani u vezi s upućenim članovima

[Ako to smatraju primjerenim, stranke mogu, u skladu s ovom odredbom, dogovoriti posebne uvjete pod kojima upućeni članovi mogu:

- provoditi istrage u državi djelovanja, uključujući posebice prisilne mjere (ako se smatra potrebnim, na ovom mjestu mogu se navesti domaća pravna pravila ili ih se, alternativno, može priložiti ovom sporazumu)*
- zatražiti provedbu mjera u državi upućivanja*
- razmjenjivati informacije koje je tim prikupio*
- nositi/upotrebljavati oružje]*

13. Izmjene Sporazuma

Ovaj se sporazum može izmijeniti uzajamnim pristankom stranaka. Ako u ovom sporazumu nije drukčije navedeno, izmjene se mogu provesti u bilo kojem pisanom obliku koji su stranke dogovorile¹².

14. Savjetovanje i koordiniranje

Stranke se međusobno savjetuju ako je potrebno koordinirati aktivnosti tima, među ostalim u pogledu:

- preispitivanja ostvarenog napretka i uspješnosti tima
- trenutka i vrste intervencije istražitelja
- najboljeg načina za provedbu eventualnog pravnog postupka, razmatranja odgovarajućeg mjesta sudskog postupka i konfisciranja.

15. Komunikacija s medijima

Stranke usuglašavaju trenutak i sadržaj eventualno predviđene komunikacije s medijima te sudionici slijede ishod tog usuglašavanja.

16. Evaluacija

Stranke mogu razmotriti evaluaciju uspješnosti ZIT-a, primijenjenih najboljih praksi i stečenih pouka. U svrhu provedbe evaluacije moguće je organizirati poseban sastanak.

[S time u vezi stranke se mogu koristiti posebnim obrascem [za evaluaciju ZIT-ova](#) koji je osmislila EU-ova mreža stručnjaka za zajedničke istražne timove. Financijska sredstva EU-a mogu se zatražiti u svrhu potpore sastanku za evaluaciju.]

17. Posebna pravila

[Molimo umetnuti, ako je primjenjivo. Cilj je potpoglavlja u nastavku istaknuti moguća područja koja se može posebno opisati.]

17.1. Pravila o objavljivanju

[Stranke mogu na ovom mjestu pojasniti važeća nacionalna pravila o komunikaciji s obranom i/ili priložiti presliku ili sažetak tih pravila.]

¹² Primjeri formulacija nalaze se u dodacima 2. i 3.

17.2. Pravila u vezi s upravljanjem imovinom / oduzimanjem imovinske koristi

17.3. Odgovornost

[Stranke mogu u ovom smislu donijeti pravila, posebice kada se ZIT ne temelji ni na Konvenciji EU-a ni na Okvirnoj odluci (koje već uključuju posebne odredbe u tom smislu – vidjeti članke 15 i 16. Konvencije).]

18. Organizacijska pravila

[Molimo umetnuti, ako je primjenjivo. Cilj je potpoglavlja u nastavku istaknuti moguća područja koja se može posebno opisati.]

18.1. Objekti, uredski smještaj, vozila, ostala tehnička oprema

18.2. Troškovi/rashodi/osiguranje

18.3. Financijska potpora ZIT-ovima

[U okviru ove klauzule stranke mogu dogovoriti posebna pravila u vezi sa zadaćama i odgovornostima unutar tima u pogledu podnošenja zahtjeva za dobivanje financijskih sredstava EU-a.]

18.4. Jezik komunikacije

Sastavljeno u [mjesto potpisivanja] [datum]

[potpisi svih stranaka]

Dodatak I.

TIPSKOM SPORAZUMU O OSNIVANJU ZAJEDNIČKOG ISTRAŽNOG TIMA

Sudionici ZIT-a

Aranžman s Europolom/Eurojustom/Komisijom (OLAF), koji su tijela čija nadležnost proizlazi iz odredaba donesenih u okviru Ugovorâ, i s drugim međunarodnim tijelima.

1. Sudionici ZIT-a

Sljedeće osobe sudjelovat će u ZIT-u:

Ime i prezime	Položaj/rang	Organizacija

[Umetnuti naziv države članice] odlučila je da će njezin nacionalni član Eurojusta u ime Eurojusta/kao nadležno nacionalno tijelo sudjelovati u zajedničkom istražnom timu¹.

U slučaju da neka od navedenih osoba nije u mogućnosti obavljati svoje dužnosti, imenuje se njezina zamjena. Svim zainteresiranim strankama dostavlja se pisana obavijest o takvoj zamjeni koja se prilaže ovom sporazumu.

2. Posebna pravila

Sudjelovanje navedenih osoba ovisi o sljedećim uvjetima te se ostvaruje samo u sljedeće svrhe:

2.1. Prvi sudionik Sporazuma

- 2.1.1. Svrha sudjelovanja
- 2.1.2. Dodijeljena prava (ako je primjenjivo)
- 2.1.3. Odredbe o troškovima
- 2.1.4. Svrha i opseg sudjelovanja

¹ Molimo prekriti prema potrebi.

2.2. *Drugi sudionik Sporazuma (ako je primjenjivo)*

2.2.1. ...

3. **Uvjeti za sudjelovanje osoblja Europol**

- 3.1. Osoblje Europol koje sudjeluje u zajedničkom istražnom timu pruža potporu svim članovima tima te zajedničkom istražnom timu osigurava sve potporne usluge Europol koje su utvrđene u Uredbi o Europolu te su u skladu s njome. Osoblje Europol ne primjenjuje prisilne mjere. No osoblje Europol koje sudjeluje u ZIT-u može u skladu s uputama i pod vodstvom voditelja (voditeljâ) tima prisustvovati operativnim aktivnostima zajedničkog istražnog tima, kako bi na licu mjesta davalo savjete i pružalo pomoć članovima tima koji izvršavaju prisilne mjere, pod uvjetom da u zemlji u kojoj tim djeluje ne postoje pravne prepreke.
- 3.2. Članak 11. točka (a) Protokola o povlasticama i imunitetima Europske unije ne primjenjuje se na osoblje Europol tijekom njegova sudjelovanja u ZIT-u². U pogledu kaznenih djela počinjenih protiv njega odnosno kaznenih djela koje je ono počinilo, osoblje Europol tijekom djelovanja ZIT-a podliježe nacionalnom pravu države članice u kojoj tim djeluje koje se primjenjuje na osobe koje obavljaju usporedive dužnosti.
- 3.3. Osoblje Europol može izravno stupiti u kontakt s članovima ZIT-a te svim članovima ZIT-a pružiti sve potrebne informacije u skladu s Uredbom o Europolu.

² Protokol o povlasticama i imunitetima Europske unije (pročišćena verzija)
([SL C 326, 26.10.2012., str. 266.](#))

Dodatak II.

TIPSKOM SPORAZUMU O OSNIVANJU ZAJEDNIČKOG ISTRAŽNOG TIMA

Sporazum o produljenju razdoblja uspostave zajedničkog istražnog tima

Stranke su se usuglasile o produljenju razdoblja uspostave zajedničkog istražnog tima (dalje u tekstu „ZIT”) koji je osnovan sporazumom od **[umetnuti datum]** sastavljenom u **[umetnuti mjesto potpisivanja]** i čija je preslika priložena ovom sporazumu.

Stranke smatraju da bi razdoblje uspostave ZIT-a trebalo produljiti nakon isteka prvotno utvrđenog razdoblja **[umetnuti datum završetka tog razdoblja]** jer njegova svrha kako je navedena u članku **[umetnuti članak koji se odnosi na svrhu ZIT-a]** još nije ostvarena.

Sve stranke pozorno su razmotrile okolnosti koje iziskuju produljenje razdoblja trajanja uspostave ZIT-a. Produljenje tog razdoblja smatra se neophodnim za ostvarenje svrhe u koju je osnovan ZIT.

Iz tog razloga stupanjem na snagu ovog sporazuma ZIT nastavlja djelovanje za dodatno razdoblje od **[molimo navesti konkretno razdoblje]**. Stranke mogu uzajamnim pristankom dodatno produljiti navedeno razdoblje.

Datum i potpis

Dodatak III.

TIPSKOM SPORAZUMU O OSNIVANJU ZAJEDNIČKOG ISTRAŽNOG TIMA

Stranke su se usuglasile o izmjeni pisanog sporazuma o osnivanju zajedničkog istražnog tima (dalje u tekstu „ZIT“) od [umetnuti datum] sastavljenog u [umetnuti mjesto potpisivanja] i čija je preslika priložena ovom sporazumu.

Potpisnici su se usuglasili o izmjeni sljedećih članaka:

1. (Izmjena ...)
2. (Izmjena ...)

Sve stranke pozorno su razmotrile okolnosti koje iziskuju izmjenu sporazuma o ZIT-u. Izmjena (izmjene) sporazuma o ZIT-u smatra se (smatraju se) nužnom (nužnim) za ostvarivanje svrhe u koju je osnovan ZIT.

Datum i potpis

Prilog IV. - Kontrolni popis za planiranje i koordinaciju operativnih aktivnosti

1. Opća pitanja

Kako bi ZIT učinkovito djelovao, partneri ZIT-a mogli bi se dogovoriti, ako to već nije uključeno u sam sporazum o ZIT-u, o praktičnim aranžmanima u vezi s, među ostalim, sljedećim pitanjima:

istražnim ciljevima (kratkoročnim i dugoročnim);

razmjenom informacija i dokaza: kanalima komunikacija i učestalosti, tj. uporabe sustava SIENA dostupnog putem Europol-a kao sigurnog komunikacijskog sredstva osobnih ili osjetljivih informacija, ili sigurne e-pošte dostupne putem opreme Eurojusta;

koordinacijom istražnih mjera: učestalosti i modalitetima (licem u lice ili videovezom) operativnih informativnih sažetaka;

ulogom upućenih članova: vremenskim rasporedom i trajanjem upućivanja; mogućim upućivanjima u državu u kojoj se provodi operacija;

administracijom i logistikom: radnim jezikom, opremom (ured, smještaj, vozila, IT oprema itd.), sredstvima, osobljem;

zahtjevima za objavljivanje podataka i prihvatljivost: razjašnjavanjem domaćih pravila i utvrđivanjem posebnih zahtjeva koji mogu biti relevantni u pogledu operacija ZIT-a;

financijskom potporom: ulogama i odgovornostima za podnošenje zahtjeva za financiranje i zahtjeva za povrat troškova;

strategijama kaznenog progona: aranžmanima u vezi s nadležnošću, uključujući mogući prijenos postupka.

2. Pitanja vezana za pojedina kaznena djela

Partneri ZIT-a također mogu razmotriti ove dodatne aranžmane za sljedeća kaznena djela:

trgovanje ljudima: posebni aranžmani za potporu žrtvama;

trgovina drogom: obrada uzoraka i njihov daljnji forenzički pregled, uključujući pokrivanje troškova;

krivotvorenje eura: suradnja s Europskom središnjom bankom i/ili nacionalnim bankama; također s Europolovom skupinom za krivotvorenje novca;

pranje novca i povrat imovine: koordinacija suradnje s trećim državama; posebni aranžmani za hvatanje ukoštac s financijskom dimenzijom istraga, aranžmani u vezi s praćenjem, zamrzavanjem, oduzimanjem i dijeljenjem imovine među partnerima ZIT-a te upravljanjem njome (po potrebi i s državama koje nisu uključene u ZIT), među ostalim potreba za hitnim mjerama za sprečavanje rasipanja sredstava, upotreba postojećih mreža (kao što su CARIN i druge regionalne mreže za povrat imovine);

krivotvorenje: uvjeti sudjelovanja privatnih stranaka; pokretanje i koordinacija financijskih istraga;

kaznena djela protiv imovine: skladištenje oduzetih predmeta, među ostalim dijeljenje troška skladištenja;

kiberkriminalitet: uvjeti sudjelovanja privatnih stranaka; sudjelovanje trećih država;

Za razjašnjenje posebnih aspekata različitih vrsta kaznenih djela moguće je obratiti se stručnjacima i analitičarima Europolu te nacionalnim uredima Eurojusta, a rješenja se mogu pronaći tijekom operativnih/koordinacijskih sastanaka (*vidjeti gore* Prilog II.).